

Cha của Simon

Guy de Maupassant

Thái Lan phiên dịch

Chuông báo hiệu giờ tan học. Cửa trường vừa mở, bọn nhóc chen nhau ùa ra cho nhanh. Nhưng thay vì như ong vỡ tổ bay khắp nơi rồi nhanh nhẹn về nhà ăn cơm như mọi hôm, chúng lại tụm năm tụm bảy và thì thầm to nhỏ với nhau. Chỉ vì sáng nay là ngày đầu tiên Simon đến trường. Cậu bé là con của Blanchotte. Bọn chúng đã nghe ba mẹ chúng nói đến Blanchotte; và dù dân làng đều niềm nở khi gặp cô ấy, các bà mẹ cũng thương cảm cô ta nhưng cũng có chút khinh bỉ, chuyện này ảnh hưởng đến bọn trẻ dù chúng không hiểu lý do.

Còn về Simon, chúng không hề biết đến vì thằng nhóc chẳng bao giờ ra khỏi nhà, cũng không hề chạy lang thang khắp đường phố hoặc bờ sông, cánh đồng. Bởi vậy, chúng chẳng ưa gì nó; bọn chúng đón chào thằng bé một cách vui thích pha lẫn một chút ngạc nhiên, chúng truyền miệng từ đứa này sang đứa kia tin từ một thằng lớn hơn, cỡ mười bốn mười lăm tuổi, có vẻ như rành đời, nó vừa nói vừa nháy mắt một cách tinh ranh:

- Nay, bọn mày biết không... cái thằng Simon đó... nó không có cha.

Rồi chúng chợt thấy con trai của Blanchotte vừa ra khỏi cổng trường. Nhóc khoảng bảy, tám tuổi. Da mặt nó hơi xanh, ăn mặc rất tươi tắn, có vẻ rụt rè, gần như vụng về.

Nó đang về nhà, đám bạn vẫn thì thầm, nhìn nó bằng ánh mắt tinh quái và ác độc giống như bọn trẻ con đang mưu tính chuyện xấu xa nào đó, chạy đến bao quanh thằng bé và dần dần khép chặt nó trong một vòng vây. Thằng bé đứng đó, rất ngạc nhiên, tỏ vẻ lúng túng, không biết bọn nhóc sẽ giở trò gì đây. Rồi, tên đưa tin hất hàm hỏi, nghênh ngang vì đoán trước thành quả sẽ có được:

- Nay nhóc, mày tên gì?

Cậu bé trả lời:

- Simon.

- Simon rồi gì nữa? Tên kia lại hỏi.

Cậu bé bối rối lặp lại:

- Simon.

Tên kia hét to:

- Phải Simon gì chứ? Không có cái tên Simon cụt lủn.

Cậu bé tội nghiệp nước mắt chực trào ra, lặp lại lần thứ ba:

- Tên tôi là Simon.

Bọn nhóc cười phá lên. Tên đầu tiên nói, tỏ vẻ tự đắc:

- Bọn bây thấy chưa, nó không có cha!

Tự nhiên mọi vật trở nên im phăng phắc. Bọn trẻ kinh ngạc khi biết được một việc kỳ lạ, vô lý, ghê gớm – một thằng bé mà không có cha? rồi bọn chúng nhìn Simon chòng chọc như thể nó là một hiện tượng, một vật thể siêu nhiên, và chúng cảm thấy dâng lên trong lòng sự khinh miệt như mẹ chúng đối với cô Blanchotte, một thứ cảm nghĩ mà cho đến hôm nay, không thể nào giải thích được. Còn Simon thì đứng tựa vào một thân cây để khỏi ngã. Nó cứ đứng như thế, như bị chôn chân vì một tai họa không thể cứu vãn đã xảy đến cho nó. Nó cố tìm cách giải thích nhưng không thể tìm ra bất cứ cách nào trả lời bọn kia và cái chính sự thể hãi hùng là nó không có cha. Sau cùng, gương mặt trắng bệch, nó lớn tiếng nói đại:

- Có chứ, tôi có cha mà!

- Ông ấy đâu? Cái thằng ranh con lại hỏi vặn.

Simon không trả lời; nó thật sự không biết. Bọn trẻ rú lên cười, thật sự hứng thú; và trong thâm tâm bọn con nhà nông dân ấy nổi lên ý muốn tàn ác như bọn thú trong sân gia cầm thúc giục bọn gà phải tận diệt một con bị thương trong đàn. Simon bỗng nhớ đến một đứa hàng xóm, con của một bà góa, nó vẫn luôn thấy bạn ấy cũng sống một mình với mẹ nó.

- Đây, thằng này cũng không có cha giống tôi này.

- Có chứ, tôi có cha chứ. Thằng bé trả lời.

- Thế ông ấy đâu? Simon hỏi lại.

- Ông ấy chết rồi – thằng bé tuyên bố một cách hãnh diện – Ba tôi ở trong nghĩa trang.

Tất cả bọn nhóc lại nhao nhao lên như thể việc có cha ở nghĩa trang làm cho bọn của chúng có ưu thế hơn rất nhiều đê bẹp cái thằng không có cha gì hết. Những đứa mất dạy ấy, đa số có cha hung dữ, say sưa tối ngày, trộm cắp, và rất thô bạo với vợ. Bọn chúng chen nhau siết chặt vòng vây hơn nữa, như thể chúng là những đứa hợp pháp đang muốn bóp nghẹt cái thằng ngoài vòng pháp luật kia.

Rồi bỗng dừng cái thằng nhóc đứng gần Simon nhất lại thè lưỡi ra với vẻ ranh mãnh và hét lên:

– Đồ không cha! Đồ không cha!

Simon dùng hai tay kéo tóc thằng nhóc và đá liên tục vào ống quyển nó, thằng nhóc thì cắn vào má Simon một cách tàn bạo. Rồi hai đứa đấm đá nhau. Sau đó chúng bị tách ra, Simon, áo quần rách nát, thân mình bầm tím, lăn tròn dưới đất, ngay giữa vòng vây của bọn nhãi con đang vỗ tay reo hò chiến thắng. Khi nó loạng quạng đứng lên, vừa lấy tay phủi bụi đất dơ bẩn trên áo, có một đứa nói to:

– Giỏi thì về méc ba của mày đi!

Simon cảm thấy mọi thứ như hoàn toàn sụp đổ trước mặt. Bọn chúng mạnh hơn nó rất nhiều, đã cho nó một trận như tử, nhưng nó không thể nào trả lời chúng được, vì nó biết rằng thật sự nó không có cha. Nó thu hết can đảm và kiêu hãnh, cố gắng không để nước mắt đang ứ nghẹn tràn ra. Nó bị nghẹt thở, bắt đầu nấc lên từng hồi, rồi thảm lặng khóc. Khi thấy nạn nhân của mình như vậy, đám kẻ thù của chú bé cảm thấy vui lên một niềm vui ác độc, và cũng như những thú hoang, chúng nắm tay nhau, vừa nhảy vòng tròn quanh cậu bé, vừa lặp đi lặp lại như một điệp khúc:

– Đồ không cha! Đồ không cha!

Nhưng, bỗng nhiên Simon ngưng khóc. Bây giờ nó nổi điên lên. Nó nhặt những hòn đá dưới chân, thu hết sức mạnh ném vào bọn ác độc. Hai ba đứa bị ném trúng, chúng phải vừa la vừa bỏ chạy; cậu bé như một cao thủ, khiến bọn kia hoảng sợ. Chúng trở nên hèn hạ cũng như đám đông khi đứng trước một người phẫn kích, chúng tan hàng và bỏ chạy tán loạn.

Còn lại một mình, đứa bé không cha liền chạy về phía cánh đồng, có một sự việc nó vừa mới nhớ ra và khiến nó đi đến một quyết định quan trọng. Nó muốn trảm mình xuống dòng sông. Thật vậy, nó nhớ rằng cách đây 8 ngày, có một người khốn khổ phải đi ăn xin để sống qua ngày đã tự tử vì chẳng còn xu nào để sống nữa. Lúc họ vớt ông ta lên, Simon có mặt ở đó; người đàn ông tội nghiệp ngày thường thấy thảm thương lắm, xấu xí, bần thiù nhưng lúc ấy sao trông ông ta rất yên phận, vẻ mặt trắng bệch, hàm râu dài ướt sũng và đôi mắt mờ to, rất bình thản. Mọi người quanh đó đều nói: “*Ông ấy chết rồi*”. Có ai đó nói thêm: “*Bây giờ thì ông ấy hạnh phúc rồi*”. Và Simon cũng vậy, nó muốn tự vẫn, bởi vì nó không có cha, cũng như gã đàn ông khốn khó kia không có tiền bạc. Nó đến gần mé sông, nhìn nước đang chảy. Vài chú cá đang bơi lượn rất nhanh trong dòng nước trong vắt, đôi khi nhảy lên cao để đớp lấy bọn ruồi đang bay là là trên mặt nước. Chú bé ngưng khóc để nhìn đàn cá, nó nhận thấy động tác đùa chơi của chúng rất hay. Nhưng, cũng như cơn bão tạm ngưng sóng gió, bỗng dừng những trận cuồng phong nổi lên làm gãy đổ cây cối rồi tan biến đi ở cuối chân trời, ý nghĩ buồn chán lại nổi dậy trong tâm trí nó một cách đau nhói: “*Ta sẽ trảm mình xuống đây bởi vì ta không có cha*”.

Bầu trời nóng ẩm và thật dễ chịu. Ánh dương dịu nhẹ làm cho cỏ cây thật ấm áp. Mặt nước sáng bóng như tấm gương soi. Simon bỗng cảm thấy khoảnh khắc thật phức tạp xâm chiếm hồn mình, rồi cảm giác ứ oải lờ đờ khi nó vừa mới khóc xong, khiến nó ao ước làm sao có thể ngủ một giấc ngay nơi này, trên cỏ, trong nắng ấm. Một con nhái xanh màu lá nhảy trên cỏ. Nó muốn bắt chú nhái kia. Con vật nhảy đi. Simon chạy theo, chụp hụt ba lần liên tiếp. Sau cùng, cậu chụp được hai cặp sau của con vật và bật cười to lên khi thấy con nhái cố vùng vẫy để thoát. Nó chụp hai chân lại, rồi bỗng nhanh chóng xoắn dài ra, thẳng tắp; đôi mắt tròn to, hai cặp trước ngo nguậy như hai bàn tay. Nhìn con vật nó lại nhớ đến món đồ chơi cũng làm bằng những thanh gỗ nhỏ chéo nhau có thể nhúc nhích như vậy để chú lính gắn bên trên cử động theo. Thế rồi nó nhớ đến nhà của mình, đến mẹ nó, và trở nên buồn tủi, nó lại khóc. Toàn thân nó run lẩy bẩy; nó quỳ gối xuống và thảm đọa kinh như nó vẫn làm trước khi ngủ. Nhưng nó không thể nào đọc hết lần kinh được, vì nó nấc nhiều hơn, to hơn, làm đầu óc nó xáo trộn. Nó không suy nghĩ gì được nữa, không nhìn thấy bất cứ gì chung quanh nữa, chỉ khóc và khóc.

Bỗng, một bàn tay to mạnh đặt lên vai nó và một giọng nói ồm ồm hỏi nó:

– Tại sao cháu buồn dữ vậy, cậu bé?

Simon quay đầu lại, thấy một người thợ cao lớn với bộ râu và mái tóc đen quăn đang nhìn nó với vẻ thiện cảm. Nó trả lời ông ta, mắt vẫn còn ngấn lệ và giọng vẫn còn nghẹn ngào:

– Dạ chúng nó đánh đập cháu... bởi vì... cháu không... không... có... cha.

- Cháu nói sao được, người nào cũng có cha chứ!

Ông ta vừa nói vừa cười.

Simon nói một cách khó khăn trong tiếng nấc đau khổ:

- Nhưng cháu... cháu... thì... không!

Người thợ bỗng trở nên nghiêm trang; ông ta nhận ra đây là con trai của cô Blanchotte, mới đến làng này không lâu. Ông mơ hồ biết câu chuyện của nhà đó.

- Nào, nào, người giận và bứt buồn đi cháu, bé con của ta à, đi với ta về nhà gặp mẹ con xem nào. Nếu con muốn, con sẽ có... một người cha nhe con.

Rồi hai người cùng đi, người lớn cầm tay người bé, và ông ấy lại mỉm cười nữa, bởi vì ý nghĩ được gặp Blanchotte làm cho ông ta vui. Nghe đâu cô ấy là một trong những cô gái đẹp nhất vùng; và ông nghĩ rằng, tuổi trẻ một lúc nào đó đã lầm lỗi sai phạm ...

Hai người đến trước một ngôi nhà nhỏ màu trắng, rất gọn gàng sạch sẽ.

- Thừa chú, ở đây nè. Rồi nó kêu: "Mẹ ơi!".

Một người đàn bà bước ra và nụ cười bỗng vụt tắt trên môi người thợ, ông ta hiểu rằng không thể đùa giỡn với cô gái cao gầy đang đứng với vẻ mặt rất nghiêm nghị, như thể muốn cản không cho bất cứ người đàn ông nào bước qua ngưỡng cửa, nơi mà trước đây một người phản bội cô ta đã bước qua. Rụt rè, ông ta cái nón cầm trên tay, ấp úng nói:

- Thừa bà, tôi mang cậu bé về cho bà đây, cậu bé bị lạc đường, ngồi cạnh bờ sông.

Nhưng Simon nhảy tót lên bá vào vai mẹ, vừa nói vừa khóc:

- Không phải mẹ ơi, con muốn tự vẫn vì bọn chúng đã đánh con... đánh con... vì con không có cha.

Người phụ nữ cảm thấy đôi má mình đỏ hồng lên, và đau đớn đến tận xương tuỷ, bà vội ôm hôn con rất mạnh trong khi những dòng lệ lăn nhanh xuống má. Người đàn ông đứng đó, xúc động, nhưng không biết làm thế nào để bỏ đi. Bỗng dưng Simon chạy đến bên ông ta và nói:

- Chú ơi, chú có muốn làm cha của cháu không?

Không một ai nói lời nào. Cô Blanchotte, không biết phải nói gì và tâm hồn bị dẫn dắt vì xấu hổ, đứng tựa vào tường, hai tay để trên ngực. Cậu bé thấy không ai nói gì mình, lại tiếp tục:

- Nếu chú không muốn, cháu sẽ trở lại sông tự vẫn cho xem.

Anh thợ nghĩ rằng cậu bé nói đùa chơi nên vừa cười vừa trả lời:

- Tất nhiên rồi cháu à, ta muốn lắm chứ.
- Vậy thì tên chú là gì vậy, để khi tụi nó hỏi thì cháu biết trả lời?
- Philippe, ông ấy nói. Simon im lặng giây lát để cho cái tên ấy in hằn vào tâm trí mình, rồi nó dang hai tay ra, như thể đã được an tâm rồi, và nói:
- A, như vậy chú Philippe à, chú là ba cháu đấy nhé.

Người thợ đưa hai tay ra ôm chú bé lên cao, rồi bỗng dưng hôn vào đôi má nó, sau đó rải những bước thật dài và bỏ đi.

Sáng hôm sau, khi đến trường, thằng nhãi ranh hôm qua lại cười chế nhạo nó một cách ác độc; đến khi tan học, nó lại có ý trêu chọc nữa, nhưng Simon hét vào tai nó, như thể ném cục đá vào người nó:

- Này, ba tao tên là Philippe!

Thế là một tiếng hét vang lên cùng khắp:

- Philippe gì? Philippe rồi thêm gì nữa? Philippe cụt lủn nghĩa là gì? Mà moi cái tên đó ở đâu ra vậy?

Simon không thêm trả lời và với niềm tin vững chắc, không gì có thể lay chuyển được, cậu bé nhìn chúng với vẻ thách thức, sẵn sàng để bị hành hạ chứ không bỏ chạy trước mặt chúng. Ông hiệu trưởng đến giải thoát cho nó và cậu bé đi về nhà.

Trong suốt ba tháng sau đó, anh thợ Philippe cao lớn thường đi ngang qua nhà cô Blanchotte và đôi khi đánh bạo gọi chuyện với cô ta khi anh thấy cô ngồi khâu vá bên cửa sổ. Cô ấy trả lời anh rất lịch sự, lúc nào cũng rất nghiêm trang, không bao giờ cười đùa với anh, và không mời anh vào nhà. Tuy nhiên, với tính tự phụ như tất cả quý ông, anh nghĩ rằng cô ấy hay đồ mặt e thẹn hơn thường ngày khi cô nói chuyện với anh.

Nhưng sự đời là một khi thanh danh bị tổn thương thì rất khó mà trở lại như xưa, giờ đây làm cho Blanchotte cố giữ gìn ý tứ để không bị chú ý, miệng thế gian cũng đã bàn tán xôn xao trong vùng rồi. Về phần Simon, cậu bé rất yêu người cha mới của mình và thường đi dạo với ông mỗi chiều sau khi ông xong việc. Nó rất chăm chỉ đến trường và mỗi khi đi ngang trước mặt bạn thì vẻ mặt nó rất chững chạc, nó không bao giờ trả lời chúng. Nhưng, một ngày nọ, thằng nhãi ranh trước đây đã tấn công nó lại nói:

- Mày nói dối, mày không có cha tên là Philippe.
- Tại sao thế? Simon hỏi, có vẻ chạnh lòng.

Thằng nhóc xoa hai tay vào nhau và nói:

- Bởi vì, nếu như mày có cha, thì ông ấy đã là chồng của mẹ mày rồi.

Simon cảm thấy bối rối khi nghe sự lý giải rất đúng ấy, nhưng rồi nó vẫn trả lời:

- Tuy vậy ông ấy vẫn là cha của tôi mà.
- Cũng có thể là như vậy, nhưng ông ấy chưa hẳn là cha của mày. Tên quái ác ấy lại vừa cười khẩy vừa nói.

Cậu bé con của Blanchotte bèn cúi mặt, vừa đi vừa mơ màng về phía xường rên của lão Loizon, Philippe là thợ ở đó. xường rên đó nằm khuất phía sau hàng cây cao. Trời đã sẩm tối rồi; chỉ thấy ánh sáng đỏ rực của một lò lửa chiếu rọi 5 người thợ rên đang cùng gõ nhịp với tiếng khua đập vào đe một cách đĩnh tai nhức óc. Tất cả họ đều đứng, cánh tay trần, khí thế dũng mãnh, mắt chăm chăm vào miếng sắt nóng rực mà họ đang làm việc: mọi suy nghĩ nặng nề của họ bay lên cao rồi giáng xuống cùng với tiếng búa gõ.

Simon bước vào mà không ai nhìn thấy cậu bé, và cậu đến kéo tay áo người bạn lớn của mình. Ông ấy quay đầu lại. Mọi người bỗng ngưng việc, tất cả đều chăm chú nhìn hai người. Và trong cái thinh lặng bất thường ấy, giọng nói yếu ớt của cậu bé vang lên:

- Chú Philippe này, lúc nãy bạn nhóc con nhà Michaude nói với cháu rằng chú không hẳn là cha của cháu kia.
- Tại sao vậy?

Anh thợ hỏi nó. Cậu bé trả lời một cách vô cùng ngây thơ:

- Bởi vì chú không phải là chồng của mẹ cháu.

Không ai còn có thể cười được nữa. Philippe đứng đó, áp đầu vào đôi tay vạm vỡ cầm cái búa đang chĩa xuống đe. Anh ta đang nghĩ ngợi. Bốn người bạn đồng nghiệp nhìn anh ta, và Simon tội nghiệp thật nhỏ bé ở giữa những anh chàng khổng lồ ấy đang chờ đợi, lo âu. Bỗng dưng một anh thợ như đoán được suy nghĩ của cả bọn, nói với Philippe:

- Nghĩ cho cùng, cô Blanchotte là một người phụ nữ tốt, rất can đảm, mạnh khỏe và nền nếp, đã tự vươn lên dù phải chống chọi với khổ đau của mình. Cô ấy sẽ là một người vợ thật xứng đáng cho một người đàn ông trung thực.
- A, điều ấy thật là đúng. Ba người kia thêm vào.

Người thợ tiếp tục:

- Đâu phải lỗi cô ấy nếu như chưa có được một gia đình đàng hoàng? Họ đã hứa là sẽ cưới cô ta, tôi cũng biết một trường hợp như thế, ở đây ai cũng quý trọng cô ấy, và cô ấy cũng không làm gì sai trái kia mà.
- Ô, thật đúng như vậy. Ba người còn lại cùng nói.

Rồi người thợ lại nói tiếp:

- Cô ta thật cực khổ biết bao. Thật tội nghiệp khi phải tự mình nuôi con, hẳn cô ta đã khóc thật nhiều. Từ ấy, chỉ đi ra ngoài để xem lễ ở nhà thờ, chỉ có Chúa lòng lành hiểu được thôi.
- Đúng thế! Những người kia lên tiếng.

Rồi ta chỉ còn nghe tiếng ống bễ lò rên đang quạt cho lửa rực sáng thêm. Bỗng dưng Philippe quay qua nói với Simon:

- Cháu về nói với mẹ là tối nay ta sẽ đến nói chuyện với cô ấy.

Nói xong, ông đẩy cậu bé ra ngoài sân. Ông trở lại làm việc, và ngay tức khắc, 5 chiếc búa cùng nện vào đe. Bọn họ đập mạnh vào miếng sắt như thế cho đến khi màn đêm buông xuống. Những người thợ mạnh mẽ, sung sức, thật vui vẻ đầy sức sống như những cái búa. Nhưng trong những tiếng nện râm vang ấy, tiếng búa của Philippe át hẳn các bạn, gõ đập nhịp nhàng xuống từng phút giây, thật chói tai, như tiếng chuông lớn vang lên trong những ngày lễ hội, chế ngự tiếng ngân của tất cả những chuông khác. Và anh ta, với đôi mắt sáng linh động đang làm việc một cách hăng say giữa những tia lửa rực sáng trên bầu trời đêm.

Bầu trời đầy sao sáng khi ông đến gõ cửa nhà cô Blanchotte. Ông ấy diện bộ vét ngày Chủ Nhật, áo sơ mi tươm tất, râu cằm nhẵn nhụi. Thiếu phụ trẻ bước ra đến ngưỡng cửa và nói với ông ta, giọng không vui:

- Thừa ông Philippe, ông đến vào chiều tối như thế này thật là không tốt chút nào đâu ạ.

Ông ta định trả lời, nhưng rồi lấp bắp điều gì và trở nên bối rối khi đứng trước mặt cô ấy.

Cô ấy lại tiếp:

- Ông cũng thừa biết là không nên để mọi người bàn tán xôn xao về tôi.

Và, ông ấy bỗng dựng can đảm lên:

- Có sao đâu, nếu như cô bằng lòng làm vợ của tôi!

Cậu bé không nghe tiếng trả lời, nhưng trong bóng tối có thể nghe được tiếng thân mình khuyu xuống. Rồi ông ấy lách người vào rất nhanh; Simon lúc đó đang nằm trên giường nghe tiếng một nụ hôn và tiếng mẹ nó thì thầm rất nhỏ. Thế rồi, bỗng dưng nó thấy mình được nhắc lên cao trên tay người bạn to lớn của nó, rồi ông ấy vừa bế nó trên đôi tay lực sĩ vừa nói thật to:

- Ngày mai con nói với bạn của con, là ba của con tên là Philippe Rémy, chú thợ rèn, và ông ta sẽ đến véo tai đứa nào làm cho con đau nhe.

Sáng hôm sau, đông đủ học trò, và khi cô giáo bắt đầu dạy học, cậu bé Simon đứng lên giữa lớp, gương mặt xanh xao vì xúc động và thốt lên bằng một giọng run rẩy:

- Cha của tôi tên là Philippe Rémy, người thợ rèn, và ông ấy báo trước là bạn nào làm tôi đau thì sẽ bị ông ấy véo tai đó!

Cậu ta tuyên bố thật rõ ràng như thế.

Bây giờ thì không ai còn dám cười nhạo nữa, bởi vì mọi người đều biết Philippe Rémy, ông thợ rèn ấy, và nói đến ông thì họ biết đó là một người cha không thể chê vào đâu được, một người cha mà ai cũng hãnh diện được làm con.

Thái Lan